

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod—za pravico in resnico—od boja do emage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. F. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
pričavljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 239

CHICAGO, ILL., SREDA, 14. DECEMBER — WEDNESDAY, DECEMBER 14, 1932

LETNIK (VOL.) XLI

Višek krize vojnih posojil - Moratorij povzročil zmedo

ANGLIJA STAVILA ZA PLAČILO SVOJEGA OBROKA
AMERIKI POGOJ, KI GA AMERIKA NE MORE SPREJETI IN GA JE TUDI ZAVRNILA. — ODGOVOR JE BIL MIGLJAJ FRANCIJI, DA SPREJME AMERIKA LE BREZPOGOJNO PLAČILO.

Washington, D. C. — Vprašanje plačila obroka na vojne dolbove, ki jih dolgujejo evropske države Ameriki, kateri bi imel biti plačan 15. decembra, je prišlo na takoj stopnjo, da obstaja resna nevarnost razkola med obema kontinentoma. Malo je upanja, da bi Amerika dobila svoja plačila, kajti Evropa trdovratno vztraja na tem, da ni dolžna ničesar plačati. — Dve glavni evropski dolžnici, Anglija in Francija, ste sicer pri volji, poravnati sedanji obrok, toda pod takimi pogojmi, kakoršnih Amerika ne more sprejeti, ako noče javno izreči, da smatra pogodbo za te dolbove neveljavno.

Dočim se je zadnji teden pričakovalo, da bo vsaj Anglija plačala svoj obrok, ki znaša 95 in pol milijona dolarjev, brez vsakih pridržkov, se je pa v nedeljo pokazalo, da je zavzela isto stališče, na kakoršnem stolu Francija, namreč, da bo plačala le pod nekim pogojem. V nedeljo je prinesel angleški poslanik v Washingtonu po naročilu svoje vlade državnemu tajniku Stimsonu nato, v kateri angleška vlada izjavlja, da bo plačala svoj obrok le pod tem pogojem, da se bo to smatralo kot plačilo na preostanek, ko se bo sedanji vojni dolg s posebno pogodbo reduciral.

Odgovor, ki ga je postal Stimson angleški vlad, je dosegel rekordno hitrost v podobnih diplomatskih dopisovanjih zadnjih let. Tekom šest ur po prejemu angleške note je Stimson tudi že izročil odgovor angleškemu poslaniku. V odgovoru je jasno povedal, da sprejme Amerika plačilo od Anglije le pod pogojem, da se to nanaša na sedanji dolg, na katerega so se pogodili v letu 1923. Le ameriškemu kongresu da je pridržano, da sme sprejeti kakve druge pogoje, vlada nima te pravice. Toraj bo morala Anglija ali plačati brezpogojno, ali pa Amerika plačila sploh ne bo sprejela.

Da je bil Stimson tako hiter pri svojem odgovoru, je imel v prvi vrsti ta vzrok, da pokaže Franciji, da ni Amerika pripravljena nič popuščati in nikoli pogoju sprejemati. V nedeljek je namreč imel se stati francoski parlament, ki je imel namen, staviti Ameriki podobni pogoj, kakor ga je stavila Anglija. Drugi vzrok pa je bil tudi ta, ker je hotel dati Stimson angleški vlad, da se dovolj časa, da celo zadevo premisli, kajti tekem treh dni se je imela odločiti, da brezpogojno plača, ali pa sploh odpove plačilo.

Zneski, do katerih je upravljena Amerika, da jih dobi kot obrok na vojne dolbove 15. decembra od evropskih držav, so slednji: Anglija 95 in pol milijona dolarjev, Francija 19 in en četrt milijona, Poljska 3 milijoni 300,000, Belgija dva in en četrt milijona, Čehoslovaška milijon in pol, Italija milijon in

OBSODBA MORATORIJA

Hooverjev moratorij ni dosegel nič dobrega, pač pa je povzročil sedanjo zmedo.

Pariz, Francija. — Pred pol drugim letom je svet veseljeno poveličeval predsednika Hooverja, da je s svojim moratorijem rešil zapleteni položaj mednarodnih dolgov, ko je dosegel, da se plačilo teh dolgov ukine za eno leto. Danes, ko bi se morala plačila po poteku moratorija ponovno pričeti, se sodi ta Hooverjev korak popolnoma drugače. Označa se ga, da ni storil popolnoma nič dobrega, marveč je povzročil le neznenično zmedo. Ako bi tega moratorija ne bilo, bi plačilo obroka ne prišlo v sedanjo krizo.

To mnenje je izrazil v ponedeljek tudi francoski min. predsednik Herriot, ki je še dojavil: "Ako se Zed. države niso hotele vmešati v vprašanje nemških reparacij, bi jih bil moral Hoover pustiti popolnoma pri miru. Počakati bi bil moral, da bi bila Nemčija sama prosila za moratorij."

Sedanja ameriška vlada je splošno v vsem igrala pogrešeno mednarodno politiko, je dojavil Herriot. Dočim vedno trdi, da nima z reparacijami, ki jih dolguje Nemčija evropskim državam, nič opraviti, je pa vendar dopustila, da sta dva ameriška delegata sestavila reparacijski načrt, ki tudi nosi njen podpis.

KATOLIČANI PREVZAMEJO DOBRODELJE

Chicago, Ill. — Kakor je bilo sporočano v nedeljo na se stanku Centralnega katoliškega dobrodelskega urada, ki se je vrnil v Stevens hotelu, bo družba sv. Vincenza Pavla prevzela od državne reliefne komisije skrb za potrebine katolike. Potreben denar bo dala država iz tozadavnega sklada. S tem bo skrb za reveže lahko bolj učinkovita in se bodo tudi prihranili stroški za plačo pomožnega osebja.

NENAVADEN ROJSTNI DAN

Park Ridge, Ill. — V krogu svoje številne družine je v nedeljo na domu ene svojih hčer, na 104 No. Chester Ave., praznovala Mrs. Matilda Steiner svoj 105. rojstni dan. K družinski zabavi se je zbralno tri hčere, dvanajst vnukov, 30 pravnukov in dva prapravnuka. Zenska je še čila in trdnja, da se vedno opravlja domača dela v hiši, dasi ji je pred letom dni zdravnik svetoval, naj to opusti.

en četrt, in nekaj drugih manj kakor milijon. Skupaj 123 in en četrt milijona, Čehoslovaška pol milijona dolarjev.

Slika kaže ognjegasec v mestu New York, ki so imeli nedavno naporno delo, da so udušili silovit požar, kateri je izbruhnil v neki veliki tovarni v metu.

SUHAČI GOVORE

Odbor pričel zaščitavati suhaške priče.

Washington, D. C. — Kakor je bilo včeraj poročano, je poslanski odbor za sredstva, ki ima v pretresu predlog za legaliziranje piva, pričel zaščitavati v pondeljek suhaške priče, da povede, zakaj bi se ne smel predvrgači 18. amendment. Kot prva priča je prišla pred odbor neka Mrs. Peabody

iz New Yorka, katera je pripelejala s seboj ducat drugih žensk. Njena izvajanja niso želela posebnega zanimanja in zdi se, da je odbor že odločen, da bo dal predlog na glasovanje v zbornici.

— Madrid, Španija. — Po mnogih španskih mestih je delavstvo stopilo v stavko, s katero hoče prisiliti vlado, da določi večjo podporo brezposelnim.

— El Paso, Texas. — 21letni B. Brixner je bil član ekspedicije, katera je raziskovala žrelo nekega vulkana. Po nesreči pa je padel v žrelo 250 čevljev globoko. Ker ognjenik ne deluje, so fanta še srečno privlekli na prost.

— Berlin, Nemčija. — Na

stopi nove Schleicherjeve vlade v Nemčiji se pričakuje, da bo ugodno vplival na potek razočitvene konference. Domnevajo se, da bo Nemčija ponovno poslala svojega delegata v Ženevo.

— UBIT, KO JE HOTEL ZABAVITI GOSTE

Chicago, Ill. — 18letni Sam Cusmino je hotel v nedeljo napravil malo zabavo za svoje prijatelje na svojem domu, 7541 Ellis Ave. Da bi goste presenetil, je od radio napeljal žico v drugo sobo in tam zvezal mikrofon. Ko bodo gosti poslušali na radio, jih je nameraval presenetiti, ko bo pričel skozi mikrofon klicati jih po imenih in jim voščiti veseli božič. Ne posredno, predno so imeli prijeti gosti, je šel še enkrat pregledati svojo napravo. Ko pa se je dotaknil mikrofona, je padel na tla, ubit od električne.

NADEBUDNA MLADINA

Bloomsburg, Pa. — V neko tukajšnjem banko je bil izvršen vrom, ki je po celiem mestu vzbudil senzacijo, dasi je bila ugrabljena samo mala sveta denarja. Vlomilca sta bila namreč dva otroka, neki 9letni deček in njegova 7letna sestra. V bančne prostore sta zlezla skozi malo okno, široko šest inčev, vzelci tam dve vrečici drobiža, s katerim sta se napotila k svoji starejši sestri. Ta pa je obvestila očeta ter nato izročila otroka policiji.

— Amer. Slovenec je rodila ljubezen do naroda, naj ga tudi podpira! — Rev. J. Černe.

OGNJEGAČI PRI DELU

Zeli pripraviti mesto za povratak piva.

Chicago, Ill. — Turkajšni župan Cermak namerava popolnoma čistiti mesto glede točenja pijač in ga pripraviti, da se bo v njem točilo pivo, ko se povrne, na strogo legalni podlagi.

Policija je dal naročilo, naj izbere vse zakotne točilnice, takozvane "speakeasy", kakor tudi razne "beer flats" in "beer joints", ki po večini niso drugega kakor lokal za uganjanje prostitucije. Iti namerava se da je načelo izložiti lokalom, ki točijo sedanje pivo, pristojbino do \$250.

— KITAJSKA SE NE PODA

Sangaj, Kitajska. — Kakor je izrazil v nedeljo finančni minister kitajske vlade, ne bo dobiti kitajske čete v Mandžuriji prenehale z odporom proti japonski sili. Mandžurija, kakor tudi cela Kitajska, da je preteata s sovraštvom do Japoncev in vedno bo v Mandžuriji dovolj čet, da ne bodo dopustile, da bi se Japonci v miru polastili tiste province.

— PREPREČENA NESREČA

Atene, Grčija. — Oblastni organi so arretirali v bližini mesta Kerone nekega slaboumenega pastirja, ki je tekmo dveh tednov dvakrat skušal povzročiti železniško nesrečo nad Simplon eksprezni vlakom. Vlakovodja je v nedeljo še komaj pravčasno ustavil vlak, ko je opazil preko proge ležati velik kovinasti prag, katerega je pastir položil tja.

— VZTRAJNA LETALKA

Mossamedes, južna Afrika. — Angleška letalka Amy Johnson, ki je pred par tedni preletela pot iz Londona do konca južne Afrike, je sklenila, da bo po isti poti prišla tudi nazaj domov. Na tej svoji povratni poti je pristala na tukajšnjem letališču v nedeljo popoldne in je po peturnem počitku nadaljevala polet.

Iz Jugoslavije.

PRIDELEK PŠENICE V JUGOSLAVIJI JE VELIKO MANJŠI, KAKOR SO RAČUNALI, NAMREČ ZA CELE TRI MILIJONE STOTOV. — OTROŠKA NERAZSODNOST JO JE POKOPALA. — SMRTNA KOSA IN DRUGE NOVICE

Cenitev letošnje letine

je komaj po par urah ugasnilo mlado življenje.

Kruh in žemlje in gozd

Ko je gospa Ludvigerjeva iz Litije hodila po gozdu na "eksekuciji" nad pokopališčem, je našla za cel pekovski koš svežega kruha in žemelj. Orcniki sedaj preiskujejo, kako je prišel kruh in žemlje v gozd, ker je tudi mogoče, da je kdo kakega pekovskega raznašalca napadel, ga oropal in morda celo pobil.

Vse noč na prostem

Precej trpljenja je prestal čevljarski pomočnik Friderik iz Most pri Ljubljani. Ko je namreč šel po noči po neki ulici v ljubljanskem predmestju, jo zašel in padel v globok jarek, kjer si je zlomil nogo. V najhujših bolečinah si je pomagal iz jame in se splazil na desko, ki je bila položena preko te jame, kjer je ostal celo noč. Šele jutranji pasanti so ga našli in ga spravili v bolnico.

Trgovec z dekleli aretiran

V Suboticu je policija zatvorila zloglasnega Kolomana Totrožnaja, ki je baje vršil trgovine z mladimi dekleli. Koloman je bil izročen sodišču, dekleta so pa pridržali v policijskem zaporu.

Obupala je

Na Pobrežju pri Mariboru se je 52letna zasebnica Roza Kotnikova sprla s svojim sostanovcem, nato šla in v samomornilnem namenu izplačila večjo količino neke kislino. Prepeljana je bila v javno bolnico, a je niso mogli več rešiti.

Smrtna kosa

V Šmilj pri Novem mestu je umrla šolska sestra redovnica, s. Marija Kostka Kušar, rojena v Ratečah pri Škofji Loki, sestra župnika Kušarja, ki je lani v Mengšu ubil roparski morilec Lakner. — V Konjicah je umrl Otokar Fausek, vpok. duhovnik, rojen na Češkem. — Pri Sv. Jerneju pri Ločah je umrl Gašpar Pavlič, brat tamožnjega župnika Petra Pavliča, star 51 let.

Z drevesa je padel

Pri Sv. Jederti nad Laškim se je smrtno poškodoval 65letni Martin Leonardi, brat posestnega Lavrinc (Zavrašče). Padel je z nekega drevesa.

Posečilo se mu je

V Doljeni vasi pri Cerknici je prišel neke noči in hišo posestnika Franceta Kovšca neznan tat, ki je tako spremeno zmikal razne stvari, da se nihče domačih ni zbrdil. Kovšč ima precej škode.

"Amer. Slovenec" je vez,

nas druži, da se razkropljeni med tuji, ne izgubimo med J. Černe.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovensa
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published By:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četr leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četr leta	1.75
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Knjiga vsak dan razum nedelj, pone-
sledkov in dnevov po praznikih.

Izdaia in tisk:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: CANAL 5544

Naloženje vrednosti

100%

Načrtovanje vrednosti

Zapadna Slovenska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
 Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
 Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
 Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.
 Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNJI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
 2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.
 3. nadzornik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Av., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjevec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Messa Ave., Pueblo, Colo.
 3. porotnica: Rose Greben, 873 E. 72nd St., Cleveland, Ohio.
 4. porotnik: Edward Tomšič, Box 121, Farr, Colo.
 5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse dejanje nakaznice in vse redeči naj se posiljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prosnje za sprejem v odršli oddelki, spremembe zavarovalne, kakor tudi bolnična nakaznice, naj se posiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanim, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdo želi postati član Zveze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Gledate ustanovite povrtni društvo pošte glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne liste.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

NAZNANILLO IZ GL. URADA Z.S.Z.

Službeno se naznana članstvu ZSZ, osobito pa še glavnim uradnikom, ki se jih to tiče, da letno zborovanje in revizija knjig se prične v petek, 20. januarja 1933, točno ob 9. uri do poldne v glavnem uradu Zveze. Ker se ravno omenjeni teden viši "Stock Show" v Denverju, se priporoča uradnikom iz Pueblo in Canon City, da si nabavite povratne vozne listke (return tickets), da jih dobite po znižanih cenah.

Vse prošnje ali priporočila od strani društev morajo biti v gl. uradu ne pozneje kot do 20. januarja. Prosnje ali priporočila posameznih članov se bodo vpoštevala le pod pogojem, da so potrjena po društvenih uradnikih ter opremljena z društvenim pečatom. — Z bratskim pozdravom,

Anthony Jersin, gl. tajnik.

P.S.—Člane se uljudno opominja, da vsaj v tekočem mesecu plačajo svoje asesmente pravočasno, da bo tajnikom vsega društva mogoče zaključiti račune pravočasno in pravilno in pa, da bo njim mogoče pravočasno asesmente odpolati na gl. urad, kajti v tekočem mesecu se zaključijo letni računi, kar se pa zamore pravilno storiti le pod pogojem, da je asesment v gl. uradu pravočasno, namreč ne pozneje kot do petka, 30. decembra; zato se enkrat prosim vse člane ZSZ, osobito pa se društvene tajnike, da to upoštivate.

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DR. SV. CIRILA & METODA ST. 33, ZSZ.

Chicago, Ill.

Uradno se naznana, da se vrši redna in letna seja v sredo 14. decembra 1932, točno ob 8. uri zvečer.

Ker letna seja je najvažnejša seja v celem letu, sklepajo se razne točke v korist društva in Zveze. Na letni seji se bo volil odbor za leto 1933. Toraj dolžnost veže vsakega člana in članico, da se te seje udeleži, izvzeta je bolezna in delo v tovarni, toraj pričakuje se, da boste vstopali nasvet društvenega odbora in gl. tajnika.

Sklenjeno je bilo, da vsak član in članica plača eno vstopnico, neglede ako se zabave vdeleži ali ne, kar depresija ni prisadela samo posamezne družine, še bolj so prizadeta društva in organizacije. Člani, ki še niste vrnili vstopnic, se prosite, da iste vrnete na prihodnji seji.

Člani, ki dolgujete na društvenem asesmentu se prosite, da istega poverjate na prihodnji seji, da ne boste potem imeli neprilk in se hodili kregat na tajnikov dom, ako boste suspendirani. Jast javno izjavljam, da ne bom več za nobenega plačeval asesment. Člani, ki želijo predložiti prošnje, naj jih predložijo na seji.

Kakor je običajno vsako leto, prigrizek po letni seji, tako bo tudi letos itd.

P. S. Pomotoma so bila izpuščena nekatera imena, ki so sodelovali pri zadnji zabavi. V drvi vrsti gre priznanje našemu neumornemu sobrotu predsedniku Mr. in Mrs. Leo Jurjevecu, zahvala pa tudi Leo Jr. in Franku, zadnji bo odnesel prvo nagrado za največ prodanih vstopnic pri Mladinskem društvu "Zivijo Franki you wonderful".

kor tudi njih prijaznim otrokom. Edino kar obzalujem je, omenjeni nimajo bogastva kot ga ima Henry Ford, ali pa da Henry nima srca kot ga imajo zgoraj omenjeni. Lepa hvala tudi družini sobrata Joe Rebola.

za njih prijaznost in tudi vsem ostalim, ki ste nama na eden ali na drugi način pripomogli v obravnavi z blivšim članom Spiro Marinkovich. Tožba je bila zopet dobljena, toda vkljub temu ima Zveza nepotrebitne stroške, zato se priporoča, da v bodoči, kadar kakšna oseba želi pristopiti v ZSZ, da njegova prošnja temeljito pregledate ter preseitate predno jo odobrite.

Osobito pa morate biti previdni za prisilce, ki prihajajo iz obeh krajev, kjer doma nikdar drugega ne delajo kot ovce pasejo in kradejo. Od takega člana, ki ni navajen poštenega življenja delati iz starega kraja, se ne more niti dobrega pricakovati v Slovenski Bratski Podporni Organizaciji. Zatorej še enkrat povdarnjam članstvu na srce, da boste previdni pri sprejemu prisilcev v društvu, kajti bolje je imeti manjše število poštenih in značajnih članov kot veliko neznačajnevez, ki niso pošteni in vedno gledajo kako izkorisčajo organizacijo.

Z bratskim pozdravom,
Anthony Jersin, gl. tajnik,
Matt J. Kochevar, predsednik nadz. odb.

IZ URADA DRUŠTVA NORTH EAGLE, STEV. 21, ZSZ.

Ely, Minn.

Članom in članicam zgoraj omenjenega društva se naznana, da se vrši glavna letna seja v nedeljo dne 18. decembra v Jugoslovanskem Narodnem Domu. Ker imamo v razpisu več važnih stvari, kajti tudi volitev odbora, kakor je navadno vsako leto, je vaša dolžnost, cenjeni člani in članice, da se seje udeležite. Obenem opozarjam vse one, ki dolgujejo na svojih asesmentih, da dolg povrnajo do 25. decembra v tem letu. — Sočibrski pozdrav vsemu članstvu in za pravci Zapadne Slovanske Zveze.

Frank Erzar, tajnik.

MIKLAVŽEV DAN V DENVERU

Denver, Colo.

Kakor vsako leto so se tudi letos pripravljali mladinski nadzorniki dr. sv. Martina, Kraljeve sv. Rožne Venca in Trail Blazers, da prirede dostenj sprejem Miklavža in pa da razvesele člane mladinskega oddelka ZSZ v Denverju, ki spadajo v Južno Ameriko. — Toda ker letos vladajo še slabše delavske razmere kot so kdaj poprej in ker je bilo zadnje čase veliko drugih prireditvev, so prišli mladinski nadzorniki do zaključka, da letos se ne bo prodajalo nikakih vstopnic in da omenjena prireditve se bo vršila v nedeljo po poldne 18. decembra v Domu Slovenskih društev, namreč takoj po seji omenjenega ml. društva "United Comrades".

Vsi člani spadajoči v mladinski oddelki pod Zapadno Slovensko Zvezo, ste vabljeni, da se gotovo vdeležite omenjene seje prihodnjo nedeljo in s seboj prilepite tudi svoje starše. Tam boste videli Miklavža, kateri bo Vam gotovo tudi kaj podaril, kajti obljubil je, da bo gotovo zopet priselj pogledati otroke, ki spadajo v United Comrades in je pričakovati, da ne bo priselj prazen, dasiravno je tudi njega.

S pozdravom v imenu odbora.
Frank Primožič, tajnik.

ZAHVALA

Denver, Colo.

V dolžnost si stejeva, da se javno zahvaljuje vsem sobratom spadajočim pod okrilje ZSZ, kajti tudi ostalim rojakom v Spring Glen in okolici s katerimi sva prišla v dotiku za časa najinega bivanja v Price, Utah, kajti vsi ste nama sli na roko, da ne more boljše postrežbe in naklonjenosti nobeden pričakovati. Osobito se pa morava zahvaliti Mr. in Mrs. Joe Jersin in Mr. in Mrs. Anton Dupin, ka-

CISTO MLEKO ZA VAŠE ZDRAVJE, ZA VAŠE OTROKE IN ZA CELO DRUŽINO,

— iz —

Wencel's Dairy Products

2380-82 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois

Telefon Roosevelt 3673

Na razpolago vam za vaše zdravje v svojih novih modernih svetlih mlekarških prostorih.

nekoliko depresija zadel. Torej na veselo svidenje s članki omenjeni nimajo bogastva kot ga ima Henry Ford, ali pa da Henry nima srca kot ga imajo zgoraj omenjeni. Lepa hvala tudi družini sobrata Joe Rebola.

any of the above three lodges will be the officers who will carry on the work for the next year.

However, since the working conditions this year are even worse than they have ever been, and because there was a lot of other things going on in the community lately, the supervisors came to conclusion that there will be no tickets sold for the admission to the Santa Claus Party. The said Santa Claus Party will be held Sunday Dec. 18th at the Home of Slovene Societies, immediately after the regular meeting of the United Comrades No. 1, ZSZ. The meeting will start prompt at 1 P. M.

All members belonging to the Juvenile Department of The Western Slavonic Association are requested to be sure and attend the meeting which will be held next Sunday and also bring your parents with you. After the meeting you will have a chance to see the Santa Claus, who will undoubtedly bring you some presents. As he promised that he will be sure and come to see all of the children belonging to the United Comrades, it is expected & hoped that he will not come without any presents even though the depression has hit him too.

All members who are in arrears in dues are requested to try and pay up their dues by the 25th of this month if they are able so that the new officers will be able to start the New Year with a clean slate; those who are unable to pay up are requested to get in touch with Brother John Trontel and make arrangements with him, so that they will be able to continue their membership. In these times of unrest and depression it is advisable for every member to try and keep up their dues in the lodges to which they belong, as no one knows when misfortune may strike them; so let us always be prepared to take care of the unfortunate ones in case we should be unfortunate enough to be the unlucky one.

Hoping to see all the ZSZ, especially the juvenile members, next Sunday afternoon at the Home of Slovene Societies.

Juvenile Supervisors of Denver ZSZ lodges.

— TRAIL BLAZERS' LODGE NO. 41 W.S.A.

Denver, Colo.

Important Notice:—All members of the Trail Blazers' Lodge are requested to attend the meeting which will be held on Monday evening, Dec. 19, at the Slovenian Hall, 4461 Washington St. At this meeting will be held the annual election of officers for the coming year and it is the duty of every member to be present and help sel-

This year has been a very hard one on many of us, and those of us who have been able to hold our heads above water have been rather fortunate and let us not forget those who have been less fortunate than us, and try and help them and show our brotherly and sisterly feeling so that maybe we may be able to bring a little happiness and cheer to them in place

SIRITE AMER. SLOVENCA!

Električne igrače

NAJNIŽJE

CENE

V

ZGODOVINI

Polna zalog "LIONEL" in "AMERICAN FLYER" vlakov

PRIPELJITE svoje dečke, da vidijo našo veliko izložbo skupin vlakov — popolnih s kretricami, tuneli, signali, vasi, tovornimi in osebnimi vozovi, tračnicami in drugim — vse zvezano in v obratu.

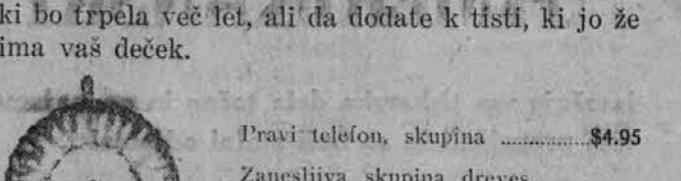

Otroški električni štedilniki	\$1
Električni parni stroj s piščalko	\$3
Električna igra s ugnankami	\$1.50
Otroški električni likalnik, ki lika	95c
Električni "Kaster Kit"	\$5

samo \$ 3.25 za rabo

SLAVNA "WINNER" SKUPINA Celotna s 6 inčev električno lokomotivo in Pullman vozovi, 8 dolgostnih mer "O-gauge" zakrivljenih tračnic in premikalnica za postajo. Nič drugačne ni potrebno kupiti \$ 3.25

Zelo nizka cena za vse vlake, tračnice in opremo. Zdaj je čas, da dobite skupino električnih vlakov, ki bo trpel več let, ali da dodate k tisti, ki jo že ima vaš deček.

Pravi telefon, skupina	\$4.95
Zanesljiva skupina dreves	
8 Mazda barvanih luči	79c
Električni venci	80c
Bellehemska zvezda	\$1.05

GLAVNI STAN za VSE ELEKTRICO

ODPRTO ZVEČER DO BOŽIČA

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown — 72 W. Adams St. — 132 S. Dearborn St.

Broadway — 1562 Broadway Irving Park — 4828 Irving Park Blvd.

Logan Square — 2618 Milwaukee Ave. Englewood — 562 W. 68th St.

Madison-Crawford — 4231 W. Madison. South Chicago — 2950 E.

Kmečki punt

AVGUST ŠENOA:

Poslovenil Joža Glonar

Visoko se iztegne blazna Jana, temne zenice se ji razširijo v mesecini in jezi, uvelo lice ji zadrhti v neštetih krčih, beli prsti se v mesecini krivijo kakor kremplji kakšne zveri. Sine proti Tahu kakor strela.

"Daj mi srce — da ga pojem; — daj mi življenje, da se zbudim! Daj! Daj Daj!" zatulu Jana z grohotnim smehom.

Tudi Tahi zbere vse svoje sile. Obupno se vzdigne in seže po puški nad zglavjem. Zdaj jo bo dosegel, — zdaj —

"Joj!" zakriči od bolečine in pade vznak. Ne more. Nad njega se skloni žena. Plamteče oči bulijo vanj, ostri nohti mu grozijo. Zamolko hrojenje vre iz njegovih prsi. Stisnil se je in zvili. — Sedaj zaškriplje žena z zobmi, ledeni prsti njenih rok se dotaknejo njegovega vrata. Zatuli, iztegne se in pade mrtev. Ledeni smrtni znoj lesketa po njegovem čelu. Jana pa pleše po mesecini in kriči:

"Evo ti ga, Arlandova Dora! Tu ga imaš!" Blazna skoči na okno in izgine; iz globine se čuje grohoten krik.

Zjutraj so našli v postelji mrtvo telo Taha, pod oknom pa mrtvo Jano v obleki Arlandove Dore. Tako se je maščevala Lolička.

XLII.

Pobito je bilo hrvaško ljudstvo, pobito slovensko, ugasnjeno plamenček zbujujoče se človeške samozavesti, ki je izpod jarma tisočletne prevarave, izpod krvnega meča dvigala roke proti nebu, naj se Bog spomni svojih najbolj ubogih otrok, one zavesti, ki se je kakor velikan vzpelala, da bi z železno pestjo strla predsodke stoljetij. Ta spomlad pa je prišla prezgodaj na svet, miraz je osmodil prve mladice svobode, ki je čez nekaj dni kakor sanja izginila s sveta in za seboj pustila samo krvavo sled resničnosti. Kmet se je vzdignil in padel, vzdignil se je kakor mož, padel kakor junak in je moral pasti, ker se je na onih par pednjev slovenske in hrvaške zemlje ob Savi in Sotli, s katere so imeli ljudje zaklicati v svet, da so si vsi sinovi Adama enaki, vzdignila vojska iz celega cesarstva. Strašna je bila jeza gospode, veliko njenoma maščevanje. V Zagrebu, Celju in Ljubljani so bile ječe polne kmetov; v Zagrebu, Celju in Ljubljani je mržnja pod krinko svete pravice mučila telesa kmetov, da bi izsilila iz njih še zadnjo drobtinico skrivnosti, toda z drhtecih ustren se je oglasilo kakor en sam klic: "Hoteli smo biti ljudje, hoteli smo biti svobodni."

Na celjskem gradu je izgubil Pavel Šterc glavo, v ječi zagrebškega škofa sta čepela Pozebec in Lepoč. Tudi Pozebec je končal na morišču, Lepoč pa je rešila njegova strahopetnost, ker je bil pri Stubiči prvi zapustil kmečko vojsko; cesar ga je na prošnjo bana Draškoviča pomilostil, Iliju Gregoriča in Gušetiča je vojska pripeljala v Zagreb, kjer je nagla sodba banskega soda za vedno zaprla Gubčeva usta, da bi se ne izvedelo zverinstvo plemstva. Z Ilijom so ravnali drugače. Njega in njegovega tovariska je dal cesar postaviti pred sodišče dunajskega mesta. Tukaj so nemški gospodje hrvaška kmeta mučili na natezalnicu, stavili v klado, toda tudi ti nemški gospodje so iz ust napol mrtvih hrvaških kmetov čuli le: "Hoteli smo biti ljudje, biti svobodni."

In ko je bilo črno na belem popisano vse tiskarstvo plemstva, ko je neizprosna roka, ki vodi usodo sveta, pritisnila večen pečat na celo gospode, so Iliju in njegovega prijatelja z zlomljennimi kostmi potisnili od cesarske mize in

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

Izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobjijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo prevečelo, nobeno premašo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

HIŠA NA PRODAJ

Zelo po ceni se prodaja dvo-nadstropna hiša z dvema trgovinama v najlepšem kraju na Krekovem trgu na Jesenicah. Za pojasnila pišite na listnika: Anton Mulej, Krekov trg št. 2, Jesenice, Jugoslavia.

"Branimo trdnjavo 'Amer. Slovenca' dokler smo že za njemi močnimi zidovi. Niti ene luknje ne sme depresija napraviti v nji! Vsi Slovenci k orozju! Vsi v bran našega katoliškega lista 'Amer. Slovenca'!" — Rev. J. Černe.

Phone Cicero 66

Dr. Rudolph P. ZaletelSLOVENSKI ZDRAVNIK
PHYSICIAN AND SURGEON4830 West 22nd Street,
CICERO, ILL.Uradne ure: 10-12 A. M., 2-5 in
6-8 P. M. — Ob nedeljah na spo-
razum.

POZOR!

Na tisoče Slovencev in Hrvatov se mi je zahvalio za moja zdravila, katera so razpolojila z najboljšimi uspehom, kakor za las, reumatizem, ran, in za vse druge kožne in notranjne bolezni. Mnogi mi pišejo, da je moj brezplačni člen vreden za bolnega človeka nad 500. Zaradi tega je potreben, da vsakdo takoj piše po moj brezplačni člen za moja REGISTRIRANA in GARANTIRANA ZDRAVILA.

JAKOB WAHČIĆ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio

Za Božič

DENARNE POŠILJKE

Brez vsake izgube za pošiljalje-
ščnika mi denar v staru kraj že
nad 13 let točno in zanesljivo, v dinar-
jih, lirah, dolarjih itd.

\$ 3.00.....	170 din	\$ 5.70.....	100 lir
5.00.....	300 din	11.20.....	200 lir
10.00.....	610 din	16.40.....	300 lir
20.00.....	1.250 din	26.75.....	500 lir
50.00.....	3.250 din	52.50.....	1.000 lir

Pri večjih zneskih sorazmeren popust.

KOLEDARČEK

Vsi rojaki, ki bo poslal denar v staru kraj za Božič, bo dobil zastonj člen slovenski žepni koledarček za letos.

POTOVANJE V DOMOVINO.

Ako ste namenjeni v staru kraj, pišite nam po Vozni red najboljših partnerov in druge informacije. Pošljemo jih zastonj.

Leo Zakrajšek

General Travel Service
1359 Second Avenue,
NEW YORK, N. Y.

Božična razprodaja plošč

Božična sezona je tukaj. Bolj kot kdaj so ljudje v teh časih potrejni veselega razvedrila. Da omogočimo našim rojakom po slovenskih naselbinah priti za male novce do krasne godbe in petja, ki je rekordirano na gramafonskih ploščah, smo sklenili za Božič prirediti posebno razprodajo gramafonskih plošč.

Ta razprodaja velja samo za v tem oglasu navedene plošče in ne druge. Zato naj naročniki plošč pazijo, da ne bodo naročali takih plošč, ki niso navedene v tem oglasu, ker z drugimi nam ne bo mogoče postreči po tej ceni, kakor je navedena tu. Navedite jasno in razločno številko plošč, ki jih boste naročili.

PLOŠČE, KI SO NA RAZPRODAJI SO:

Columbia Plošče:

- 25084—Nočni čuvaj.
Pevec na note, pojo članji kvarteta Jadran.
- 25091—Vsi verni kristjani,
Oj pastirki božji ljubljenci, poje Anton Šubelj, bariton.
- 25110—Ljubca kod si hodila,
Čez tri gore, Duet, pojeta A. Šubelj in A. Madic.
- 25114—Pridi sv. Martin,
Dekleči v kmečki brivnici, "Adrija" s spremjanjem Dajčmanja.
- 25122—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adrije.
- 25116—Dobro srečo za kravo rudečo,
Živila je ena deklica, pojejo pevci Adrije.
- 25164—Triglav,
Pa kaj mi nuca planinca, poje John Germ, tenor.

Viktor Plošče:

- 23008—Dunaj ostane Dunaj,
Pod dvojnim orlom, (Adler marš) Citre in Trio.
- 23012—To je nemogoče, dvokoračen ples,
Tajna ljubljenc, valček, igra na orkester.
- 23015—Flahauer Stajeriš,
Prav vesela polka, Trio na citre.
- 23020—Ples v skedenju, 1. in 2. del. Adrija pevci, ta plošča je posebno zabavna za mladino.
- 23025—Oh ura že bije,
Po jezeru blizu Triglava, poje Mirko Jelačin, tenor.
- 23026—Jurij Benko vsemi Lenko,
Pobiš sem star šele 18 let, Mirko Jelačin, tenor.
- 23027—Pa kaj to mora bit,
Mene pa glava boli, Mirko Jelačin, tenor.
- 23028—Mlinar,
Vsi so prihajali, Mirko Jelačin, tenor.
- 81204—Calotta — Sotij,
Na bregu, valček, igra Hud. Kvintet.

Do preklica prodajamo zgoraj navede plošče po

3 plošče za \$1.00

Vsaka posamezna pa stane 50c....Poštnino plačamo mi, razven stroškov za C. O. D., katere računamo strankam.

Vaše letosnjše božično darilo Vašim prijateljem in znancem naj bodo letos slovenske gramafonske plošče. Veseli jih bodo!

Vse navedene plošče so prvovrstne in jih vsem prav priporočamo. Nabavite si gramafonskih plošč sedaj po nizki ceni. Ljubitelji lepih slovenskih pesmi in raznih lepih godbenih komadov imajo sedaj najlepšo priliko, da si nabavijo najboljše razvedrilo za praznike.

Naročilom je pridjeti potreben znesek v gotovini ali Money Order. Po C.O.D. teh plošč ne pošljamo, razen če želi prejemnik poštno stroške za C.O.D. plačati sam, ki jih v takem slučaju dodamo računu.

Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

O TEM IN ONEM

NENAVADNA ODKRITJA V RJAVA PREMOGU

KOLIKO DELOVIMA AERO-PLAN

V rjavem premogu gieseltal-skega revirja pri Halleju so odkrili v zadnjem času ostanke tisočih predpotopnih živali, kar je samo po sebi nekaj nenavadnega, kajti kislina, ki nastaja v rjavem premogu, sčasoma uniči takšne ostanke. V Gieseltalu so se te reči ohranile samo zaradi tega, ker je famošna voda zelo apnena in neutralizira kislino.

Okamenine, ki so jih našli, so tako sijajno ohranjene, da se na njih n. pr. natančno razložijo ribje luskine in listno zelenilo.

Med najdbami je nič manj nego 1400 vretenčarjev, rib, krkonov, krokodilov, predpotopnih kuščarjev, želv, predhodnikov naših prašičev in konj itd. Zelo zanimiva je žival, ki meri brez repa 4 cm in je živila po vsej priliki na drevesih. To bitje predstavlja doslej neznan člen med žuželkojadi in prvimi polipicami. Ker odkrijejo vedno znova kakšen petrefakt, se zdi, da bo Geiseltal neizčrpno najdiše za raziskovalce in da nam bo razkril marsikatero doslej nerezeno skrivnost.

OTROCI IN LOČITVE

Zdravnik Alfred Cahen, profesor na kolumbijski univerzi, je skušal ugotoviti, koliko bi vplivali otroci na ločitev zakonov.

In prisel je do sledenjih zaključkov: 63% vseh ločitev pada na zakone, ki nimajo nobenega otroka, 20% na zakone z enim otrokom, 9% na zakone z dvema otrokoma, 3% na zakone s tremi otroci. Ta statistika jasno kaže, da so otroci ne le sladka vez med zakoni, mareč da pomenijo največjo srečo za starše.

Nadalje je ugotovil imenovanje zdravnika, da pade največ ločitev v tretje leto zakona. Gre tu predvsem za mlade poročence, ki so sklenili zakon pod petindvajsetim letom in so se poročili takoj rekoč za poskus.

Božične razglednice

tišane s slovenskim vočilom za božične praznike in Novo leto so na razpolago in se dobre

sporočamo, da so nam Družinske Pratike pošle v vsled tega nam je nemogoče z njimi postreči. Zatorej naj naročniki Družinske Pratike istih za enkrat ne naročajo, ker jih nima več.

BLAZNIKOVE Pratike

ZA LETO 1933

sмо prejeli te dni in jih že razpošljamo. Pratika stane

20c

s poštnino vred.

Razpečevalcem, ki jih najmanj en ducat, dobijo poseben popust.

Naročila je poslati na:
Knjigarna Amer. Slovenec

1849 W. 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

3 razglednice za 10c</